

Social- och hälsovårdsministeriets rekommendation till kommuner och samkommuner

Kostnader för undersökningar som har samband med coronavirussjukdomen och brådskande vård för personer utan hemkommun

Klientavgiftslagen

Enligt 5 § 4 punkten i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), nedan *klientavgiftslagen*, är bland annat undersökning och behandling av allmänfarliga smittsamma sjukdomar och läkemedel som ordinerats för behandlingen samt isolering av den som har eller misstänks ha insjuknat avgiftsfria hälsovårdstjänster.

Enligt 13 § i lagen får det av en person som bor i utlandet med stöd av en förordning tas ut avgifter och ersättningar på grunder som avviker från klientavgiftslagen, om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland.

Enligt 24 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (912/1992) får det hos den som inte är bosatt i Finland tas ut en avgift som högst motsvarar kostnaderna för produktionen av servicen, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som binder Finland.

Personer utan hemkommun

Folkpensionsanstalten har den 18 maj 2020 uppdaterat sitt pressmeddelande om ersättningar till staten för patienter utan hemkommun och vård av coronavirussjukdomen. Vården är avgiftsbelagd för personer som har permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd i Finland men som inte har hemkommun i Finland eller ett intyg över rätt till vård. Sådana personer kan till exempel vara från tredjeländer (dvs. utanför EU- eller EES-stater)

- studerande (som inte arbetar i Finland)
- diplomater
- utstationerade arbetstagare
- au pairer
- så kallade "papperslösa personer".

Social- och hälsovårdsministeriets rekommendation

Regeringens mål är att förhindra att coronavirusepidemin framskrider i Finland. För att uppnå detta mål är det av största vikt att alla som kan ha insjuknat i coronavirusinfektion testas. Med hjälp av testning och smittspårning kan man förhindra att sjukdomen sprids, skydda riskgrupperna och säkerställa att det finns tillräckligt med personal för kritiska arbetsuppgifter och trygga att hälso- och sjukvården är bärkraftig. Dessutom skapas en så exakt lägesbild som möjligt av epidemins förlopp i Finland. Klustersmittor kan förekomma särskilt bland personer som har mycket närkontakt med varandra och då är det ytterst viktigt att de testas snabbt och lättillgängligt, att isolera dem som insjuknat i sjukdomen och försätta dem som exponerats i karantän. Kostnaderna för undersökning och behandling ska inte hindra någon som eventuellt insjuknat i coronavirussjukdomen från att söka sig till hälso- och sjukvårdstjänster.

Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att kommunerna för att förhindra spridningen av coronaviruset inte tar ut kostnaderna för undersökning och brådskande vård som orsakas av coronavirusinfektion av sådana personer som inte har hemkommun i Finland och vars eventuella försäkring inte täcker kostnaderna för undersökning och brådskande vård.

Genom avgiftsfriheten tryggas att alla som eventuellt insjuknat i coronavirusinfektion får den vård de behöver. Dessutom förhindrar avgiftsfriheten spridningen av coronavirussjukdomen och skyddar således också kommuninvånarna.

Social- och hälsovårdsministeriets rekommendation gäller inte sådana personer som av sin försäkring får ersättning för kostnader för undersökning eller brådskande vård av en smittsam sjukdom. Sådana personer är till exempel diplomater som kommit från länder utanför EU- eller EES-området och vars försäkring i allmänhet täcker också kostnaderna för behandling som orsakas av smittsamma sjukdomar.

Det bör noteras att avsikten med rekommendationen inte är att utvidga rätten för personer utan hemkommun att få offentliga hälso- och sjukvårdstjänster. Enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen ska brådskande vård ges oberoende av patientens boningsort. Kommunerna är inte skyldiga att ge personer utan hemkommun annan än brådskande sjukvård. Det är dock motiverat att principerna i denna rekommendation tillämpas i kommunen också till den del som kommunen eventuellt ger coronaviruspatienter utan hemkommun även annan än brådskande vård.

Social- och hälsovårdsministeriet bereder som bäst en reform av klientavgiftslagen. Avsikten är att ändra klientavgiftslagen bland annat så att en avgift för sådan brådskande undersökning och behandling av allmänfarliga smittsamma sjukdomar som avses i 50 § i hälso- och sjukvårdslagen och läkemedel som ordinerats för behandlingen i regel inte får tas ut av personer som inte har hemkommun i Finland eller som inte jämföras med kommuninvånare eller för vilka internationella avtal eller EU-lagstiftningen inte tryggar servicen avgiftsfritt.

Kompensation till kommunerna och sjukvårdsdistrikten för kostnader

Riksdagen godkände den 26 juni 2020 den fjärde tilläggsbudgeten, som innehåller åtgärder som stöder kommunerna och som syftar till att trygga förutsättningarna för ordnande av basservice och lindra de ekonomiska utmaningar som kommunerna möter till följd av de exceptionella omständigheterna samt till att upprätthålla den ekonomiska aktiviteten inom lokalförvaltningen. Stödhelheten till kommunerna och sjukvårdsdistrikten uppgår till sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro. Därför beviljas kommunerna och sjukvårdsdistrikten ingen separat tilläggsfinansiering i anslutning till denna rekommendation.

M e r i n f o r m a t i o n

Smittsamma sjukdomar:

Paula Tiittala, överläkare, fornamn.efternamn@stm.fi

Internationell social trygghet:

Henna Huhtamäki, konsultativ tjänsteman, fornamn.efternamn@stm.fi

Marja-Terttu Mäkiranta, regeringsråd, fornamn.efternamn@stm.fi

Klientavgifter:

Laura Terho, jurist, fornamn.efternamn@stm.fi

Hälsa- och sjukvårdslagen:

Katri Makkonen, medicinalråd, fornamn.efternamn@stm.fi (primärvård)

Sirkku Pikkujämsä, medicinalråd, fornamn.efternamn@stm.fi (specialiserad sjukvård)